

Rada
pre vysielanie
a retransmisiu

ERGA zhodnotila boj proti dezinformáciám v online priestore a navrhuje posun ku koregulácii

Bratislava, 5. 5. 2020

Dôležitosť ochrany demokracie pred hrozbou šírenia dezinformácií v online priestore sa ukazuje aj počas súčasného boja s ochorením COVID-19. Európske mediálne regulačné orgány si takisto uvedomujú negatívny vplyv šírenia falošných správ. Preto ERGA dnes publikovala Monitorovaciu správu, kde zhodnotila, ako si platformy Google, Facebook a Twitter počas roka 2019 plnili svoje záväzky vyplývajúce z Kódexu postupov na boj proti dezinformáciám online. Podľa ERGA síce Kódex predstavuje jedinečný a inovatívny nástroj v boji proti šíreniu dezinformácií, avšak výsledky monitorovacej činnosti, ktorú aj na Slovensku realizovala Rada pre vysielanie a retransmisiu, jasne poukázali na početné slabé stránky (chýbajúci mechanizmus na nezávislé overovanie efektivity opatrení platforiem, nejednotnosť v postupoch platforiem a definíciách pojmov, nízky počet zúčastnených platforiem a iné). Preto ERGA navrhla viaceré odporúčania, vrátane zásadného prechodu od dobrovoľnej samoregulácie ku koregulácii.

Monitorovacia správa o hodnotení vykonávania Kódexu postupov na boj proti dezinformáciám online (ďalej len „Správa“) je výsledkom unikátnej medzinárodnej monitorovacej činnosti, ktorá prináša po prvýkrát ucelený európsky pohľad z lokálnej úrovni trinástich krajín EÚ (vrátane SR), ako si platformy plnia svoje záväzky, ku ktorým sa zaviazali podpísaním Kódexu. Činnosť vykonávala pracovná skupina v rámci ERGA (The European Regulators Group for Audiovisual Media Services), ktorú v súčasnosti vedie Ľuboš Kukliš, riaditeľ Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiu.

Záver v Správe vyzdvihujú Kódex ako významný krok pri boji proti dezinformáciám a procese budovania vzťahu medzi platformami, EÚ a národnými mediálnymi regulačnými orgánmi. Zároveň ale Správa identifikuje významné **nedostatky**, ktoré je nutné odstrániť, aby Kódex v plnom rozsahu naplnil svoj účel. Správa z tohto dôvodu poskytuje súbor **odporúčaní** zameraných na zvýšenie účinnosti Kódexu:

- Podľa Kódexu platformy podávajú vlastné správy o plnení záväzkov, chýba však mechanizmus na nezávislé overenie informácií. Navyše, informácie sú všeobecné pre celú EÚ, čím sa sťažuje hodnotenie vplyvu Kódexu v jednotlivých štátoch, berúc do úvahy jazykové, spoločenské a kultúrne faktory danej krajiny. Správa ďalej poukazuje na všeobecnosť opatrení v Kódexe, ktoré dáva platformám priestor len na čiastočné vykonávanie opatrení. Negatívne na plnenie záväzkov vplýva aj nejednotnosť v postupoch platforiem a definíciách pojmov.
Preto ERGA navrhuje, aby platformy poskytovali údaje špecifické pre jednotlivé krajiny, čo by umožňovalo presnejšie monitorovanie zo strany národných regulačných orgánov. Zároveň ERGA navrhuje, aby Komisia vymedzila niektoré pojmy – napríklad politická reklama jednotne, pričom takéto vymedzenie by následne aplikovali všetky zúčastnené subjekty.

- ERGA poukázala aj na obmedzenosť pôsobnosti Kódexu vo virtuálnom svete, vzhľadom na to, že signátorom nie sú aj na ďalšie platformy a subjekty reklamného priemyslu, ktoré majú silné postavenie na európskom trhu. Sú to napríklad Tik-Tok, WhatsApp a Messenger, ktoré predstavujú ideálne miesto na šírenie dezinformácií.
Preto ERGA odporúča, aby sa vynaložilo maximálne úsilie na to, aby ku Kódexu pristúpilo viacero subjektov.
- ERGA uznáva, že platformy vyvinuli značné úsilie na plnenie záväzkov vyplývajúcich z Kódexu, avšak výsledky monitorovania preukázali, že to nie je dostatočné a je potrebné zvýšiť efektivitu boja proti dezinformáciám.
Preto ERGA prízvukuje, aby platformy aj naďalej pokračovali v úsilí dodržiavať všetkých päť pilierov Kódexu a navrhuje prechod zo samoregulácie platforiem na štruktúrovanejšiu koreguláciu a navrhuje pomáhať Európskej komisii aj počas roka 2020 pri identifikácii špecifických opatrení, a merateľných cieľov pre platformy, ako aj definície nevyhnutných nástrojov pre monitoring regulátorov a vymáhanie.

Kódex postupov na boj proti dezinformáciám online, ktorý predstavoval základ pre monitorovanie, bol prijatý v septembri 2018 a podpísali ho platformy Facebook, Twitter a Google. Jeho cieľom je zvýšiť transparentnosť a lepšie ochraňovať užívateľov platforiem. Na základe spoločného oznámenia, ktoré prijala Európska komisia a Európska služba pre vonkajšiu činnosť, známeho aj ako Akčný plán proti dezinformáciám, bola ERGA poverená pomáhať Európskej komisii pri monitorovaní, ako si platformy plnia záväzky vyplývajúce z Kódexu. Prvá fáza monitorovania prebiehala počas volieb do Európskeho parlamentu v roku 2019, pričom ERGA monitorovala ako sa platformy vysporiadali s ochranou integrity a volebného procesu. V druhej fáze sa monitorovanie zameralo na dodržiavanie všetkých piatich pilierov Kódexu. V oboch fázach Rada pre vysielanie a retransmisiu zabezpečila monitorovanie za Slovensko. Hoci Kódex nie je súčasťou právneho rámca a predstavuje len dobrovoľné prijatie záväzkov, podpísaním sa platformy zaviazali prijímať opatrenia v piatich pilieroch: kontrola umiestnenia reklamy, politická reklama a reklama zameraná na témy spoločenského významu, integrita služieb, posilnenie postavenia užívateľov a posilnením postavenia výskumnej obce.

Správa o hodnotení vykonávania Kódexu postupov na boj proti dezinformáciám online a jej stručný súhrn sú dostupné [TU](#) a [TU](#).

Kódex postupov na boj proti dezinformáciám je dostupný [TU](#).

Tlačová informácia ERGA je dostupná [TU](#).

Kontakt pre médiá:

Mgr. Ivana Čaučíková
hovorkyňa

Rada pre vysielanie a retransmisiu

mobil: +421 918 696 286

tel.: +421 2 20 90 65 03

mail: ivana.caucikova@rvr.sk

